

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

Πολιτική Ορθής Χρήσης για την Ασφάλεια στο Διαδίκτυο

Πανελλήνιο Σχολικό Δίκτυο
Το Δίκτυο στην Υπηρεσία της Εκπαίδευσης

Πάτρα, 2011

Πίνακας περιεχομένων

Ασφάλεια των παιδιών @ διαδίκτυο 3
 Περί τίνος πρόκειται; 3
 Γιατί πρέπει να αναλάβει δράση το σχολείο; 4

Πολιτική Ορθής Χρήσης για την Ασφάλεια στο Διαδίκτυο 5
 Πολιτικές και πρακτικές 5
 Εκπαίδευση και κατάρτιση 5
 Υποδομές 5
 Πρότυπα και αξιολόγηση 5

 Πώς δείχνει η ορθή χρήση στο σχολείο μου; 6

 Που μπορώ να βρω καλά παραδείγματα; 7

 Τι να κάνω για να ξεκινήσω; 8

 Εξωτερικοί δικτυακοί τόποι 9

Επιμέλεια κειμένου: Άρης Λούβρης

Πηγή: Becta (www.becta.org.uk)

Ασφάλεια των παιδιών @ διαδίκτυο

Διαχειρίζεται καλά το σχολείο τους κινδύνους στο Διαδίκτυο;

«Τα σχολεία χρειάζεται να επικεντρωθούν με μεγαλύτερη συνέπεια σε μια σειρά σημαντικών ενεργειών. Αυτές περιλαμβάνουν την ανάπτυξη ενός προγράμματος εκπαίδευσης για την Ασφάλεια στο Διαδίκτυο. Το πρόγραμμα πρέπει να αντικατοπτρίζει την ηλικία και το στάδιο ανάπτυξης των μαθητών, παρέχοντάς τους κατάλληλη εκπαίδευση. Επίσης, να επιτρέπει στο σύνολο του προσωπικού του σχολείου να υποστηρίζει τους μαθητές αλλά και να βοηθά τις οικογένειες να διατηρούν τα παιδιά τους ασφαλή στο Διαδίκτυο»

[Ofsted, 2010 - Η ασφαλής χρήση των νέων τεχνολογιών.](#)

Ασφάλεια στο Διαδίκτυο. Περί τίνος πρόκειται;

Τα σχολεία έχουν την ευκαιρία να μετασχηματίσουν την εκπαίδευση και να βοηθήσουν τους μαθητές να βελτιώσουν τις δεξιότητές τους με τις ΤΠΕ. Όμως εξίσου σημαντικό είναι οι μαθητές να μάθουν πως να παραμένουν **ασφαλείς** όταν χρησιμοποιούν το διαδίκτυο και ειδικά υπηρεσίες του Web 2.0, όπως οι ιστότοποι κοινωνικής δικτύωσης.

Το κλείδωμα και η απαγόρευση προσέγγισης, και μεν περιορίζουν την έκθεση σε κίνδυνο, έχουν παύσει να αποτελούν όμως βιώσιμη προσέγγιση.

Σήμερα ενδυναμώνεται η άποψη ότι το σύγχρονο σχολείο οφείλει να εκπαιδεύει τους αυριανούς πολίτες να είναι ασφαλείς στον ψηφιακό κόσμο και ότι η Ασφάλεια στο Διαδίκτυο είναι περισσότερο σχετική με τη συμπεριφορά παρά με την τεχνολογία.

Ενώ ο ενθουσιασμός των μαθητών για τη χρήση του Διαδικτύου είναι γενικά υψηλός, η κατανόηση των κινδύνων είναι συνήθως χαμηλή. Επομένως, τα σχολεία οφείλουν να επικεντρωθούν σε ένα **μοντέλο ενδυνάμωσης της ασφαλούς πλοήγησης**, οπλίζοντας τα παιδιά με τις δεξιότητες που χρειάζονται για να χρησιμοποιήσουν το Διαδίκτυο με ασφάλεια και υπευθυνότητα.

Παράλληλα, προωθείται η ασφαλής και υπεύθυνη συμπεριφορά στη χρήση των ΤΠΕ όχι μόνο στο σχολείο, αλλά και στο σπίτι και γενικότερα.

Το Πανελλήνιο Σχολικό Δίκτυο μέσω του ενημερωτικού κόμβου Ασφάλεια στο Διαδίκτυο <http://internet-safety.sch.gr> ευελπιστεί να βοηθήσει τα σχολεία να διαχειριστούν σωστά το θέμα αυτό και τους μαθητές να κατανοήσουν πως να αντιμετωπίζουν τους νέους κινδύνους.

Γιατί πρέπει να αναλάβει δράση το σχολείο;

Τα σχολεία έχουν την υποχρέωση της φροντίδας και οφείλουν να εξασφαλίζουν την ασφαλή προστασία για τα παιδιά, τους εφήβους, αλλά και το προσωπικό τους γενικότερα.

Στις περισσότερες περιπτώσεις, η μη ορθή χρήση των ΤΠΕ δεν κρίνεται ως ιδιαίτερα επικίνδυνη και μπορεί να αντιμετωπιστεί σε επίπεδο τάξης. Σε κάποιες περιπτώσεις όμως τα παιδιά μπορεί να εκτίθενται σε πραγματικό και σοβαρό κίνδυνο.

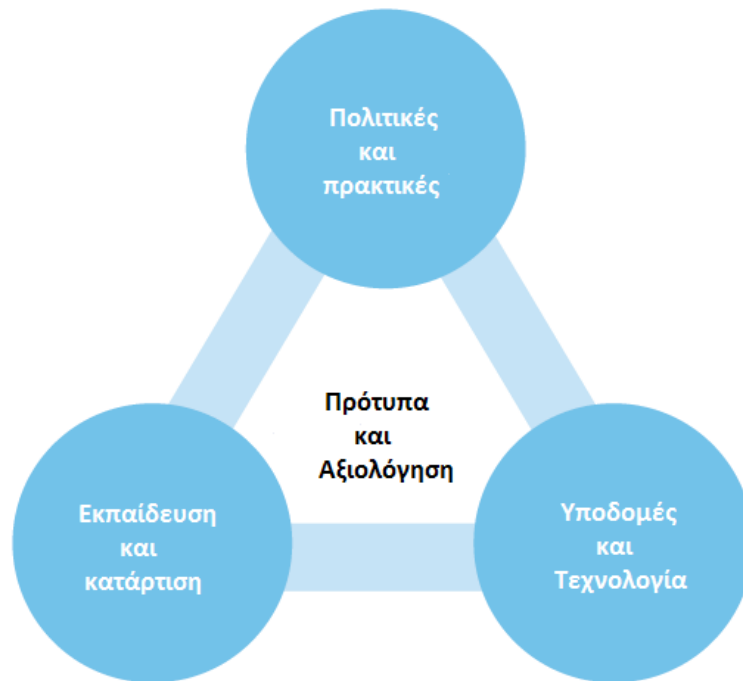
Ο κίνδυνος προσδιορίζεται από συμπεριφορές παρά από τις ΤΠΕ αυτές καθαυτές*

	Εμπορικό	Επιθετικό	Σεξιστικό	Αξίες
Περιεχόμενο (το παιδί ως δέκτης)	Διαφημίσεις, ενοχλητική αλληλογραφία (spam), προσωπικές πληροφορίες	Βίαιο / περιεχόμενο μίσους	Πορνογραφικό ή μη επιθυμητό σεξουαλικό περιεχόμενο	Προκατάληψη, ρατσισμός, παραπλανητικές πληροφορίες ή συμβουλές
Επαφή (το παιδί ως συμμετέχων)	Παρακολούθηση συγκομιδής προσωπικών πληροφοριών	Θύμα εκφοβισμού, παρενόχλησης ή καταδίωξης	Συνάντηση με ξένους, ή groomed	Αυτοτραυματισμός, ανεπιθύμητες πεποιθήσεις
Συμπεριφορά (το παιδί ως δράστης)	Παράνομη μεταφόρτωση (downloading), πειρατεία, τυχερά παιχνίδια, οικονομικές απάτες, τρομοκρατία	Εκφοβισμός ή παρενόχληση άλλου	Δημιουργία και ανέβασμα (uploading) ακατάλληλου υλικού	Παροχή παραπλανητικών πληροφοριών ή συμβουλών

Ο κυβερνοεκφοβισμός ή ηλεκτρονική παρενόχληση (cyber bullying) μπορεί να είναι το μεγαλύτερο πρόβλημα για το σχολείο σας, αλλά είναι ευκολότερο για τους ενήλικες να συλλέγουν στοιχεία για εκφοβισμό, από κείμενα, μηνύματα e-mail ή από λογισμικό παρακολούθησης. Είναι εξίσου σημαντικό ότι όλες οι σχετικές πολιτικές (π.χ. συμπεριφορά, εκφοβισμός) να συμπεριλαμβάνουν αναφορά στο cyber bullying.

Η ηλεκτρονική παρενόχληση είναι οποιοδήποτε είδος επανειλημμένης επιθετικής συμπεριφοράς λεκτικής, ψυχολογικής ή σωματικής - που πραγματοποιείται από ένα άτομο ή μια ομάδα ατόμων κατά τρίτων. Η ηλεκτρονική παρενόχληση είναι εσφαλμένη και απαράδεκτη συμπεριφορά. Δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να παραβλέπεται ή να αγνοείται (σύμφωνα με τον ιστότοπο της Ε.Ε. [Safer Internet](#)).

* Έκθεση του Ευρωπαϊκού ερευνητικού δικτύου EUKidsOnline «Risks and safety on the internet», Οκτώβριος 2010

Πολιτικές και πρακτικές

- Έχει το σχολείο σας ένα συμπαγές σύνολο πολιτικών και πρακτικών;
- Έχετε αποδεκτή πολιτική ορθής χρήσης (ΑΠΟΧ); Είναι ενήμεροι όλοι;
- Η πολιτική σας κατά του εκφοβισμού περιλαμβάνει αναφορές και στον κυβερνοεκφοβισμό;
- Υπάρχουν αποδοτικές κυρώσεις σε περίπτωση παραβίασης της πολιτικής σας;
- Υπάρχει υπεύθυνα ορισμένο άτομο σχετικά με αυτόν τον σκοπό;

Υποδομές

- Είναι το τοπικό δίκτυο σας ασφαλές και προστατευμένο;
- Χρησιμοποιείτε άλλον πάροχο πέραν του ΠΣΔ;
- Κάνετε χρήση κάποιου προϊόντος φίλτρου/ελέγχου περιεχομένου;

Εκπαίδευση και κατάρτιση

- Παρέχεται σε όλα τα παιδιά εκπαίδευση και κατάρτιση περί ασφάλειας στο Διαδίκτυο; Αν ναι, που και πώς; Περιλαμβάνει πρότερη μάθηση ή είναι ενσωματωμένη στο Πρόγραμμα Σπουδών;
- Είναι το προσωπικό καταρτισμένο σωστά;
- Υπάρχει ενιαίο κέντρο εξυπηρέτησης στο σχολείο;
- Έχει η διοίκηση της σχολικής μονάδας επαρκή αντίληψη για το θέμα της ασφάλειας στο Διαδίκτυο;

Πρότυπα και αξιολόγηση

- Έχετε υιοθετήσει ένα πρότυπο;
- Παρακολουθείτε, αναθεωρείτε και αξιολογείτε όλα τα παραπάνω;

Πώς δείχνει η ορθή χρήση στο σχολείο μου;

Σας προτείνουμε να ελέγξετε τα παρακάτω σημεία:

Έχετε μια ισχυρά αποδεκτή πολιτική ορθής χρήσης του Διαδικτύου στο σχολείο σας;

Γενικά ...

- αντικατοπτρίζει τις ρυθμίσεις σας και καλύπτει όλους τους χρήστες;
- προωθεί τις θετικές χρήσεις των νέων και αναδυόμενων τεχνολογιών;
- περιγράφει σαφώς ποια παρακολούθηση δικτύου θα λαμβάνει χώρα;
- περιγράφει σαφώς αποδεκτές και μη συμπεριφορές κατά τη χρήση της τεχνολογίας και δικτυακών πόρων που προβλέπονται από το σχολείο τόσο εντός όσο και εκτός, ή κατά τη χρήση προσωπικών τεχνολογιών σε σχολικές εγκαταστάσεις ή δίκτυα;
- περιγράφει σαφώς τις κυρώσεις για απαράδεκτη χρήση;

Είναι ...

- σαφής και συνοπτική;
- γραμμένη σε ύφος και στυλ κατάλληλο για τον τελικό χρήστη;
- αναθεωρημένη τακτικά και επικαιροποιημένη;
- κοινοποιημένη ευρέως και τακτικά σε όλες τις ομάδες ενδιαφερομένων;
- _____
- _____

Που μπορώ να βρω καλά παραδείγματα;

Ενημερωτικός Κόμβος <http://internet-safety.sch.gr>

Ο ενημερωτικός κόμβος **Internet-Safety Ασφάλεια στο Διαδίκτυο** του Πανελληνίου Σχολικού Δικτύου προωθεί την ασφαλή και υπεύθυνη συμπεριφορά στη χρήση των ΤΠΕ στο σχολείο σας.

Ο ιστότοπος είναι δομημένος έτσι ώστε, πέραν των δέκα πρόσφατων αναρτήσεων (Αρχική σελίδα), να παρέχει Επιλεγμένα νέα, βίντεο ευαισθητοποίησης (σελίδα Βίντεο) και τμήμα με εκπαιδευτικό υλικό (Χρήσιμο υλικό).

Μπορείτε επίσης, εφόσον το επιθυμείτε: (α) να μας αποστείλετε το δικό σας υλικό, ώστε να το αναρτήσουμε στον κόμβο ή στην υπηρεσία <http://vod.sch.gr/> (αν είναι βίντεο) και (β) να μας προτείνετε sites των σχολικών μονάδων σας ή συναδέλφων οι οποίοι ευαισθητοποιούνται στο θέμα της Ασφάλειας στο Διαδίκτυο.

Ηλεκτρονική Κοινότητα <http://blogs.sch.gr/groups/internet-safety/>

Αντικείμενο της ομάδας είναι η συζήτηση και η ανταλλαγή απόψεων σε θέματα ασφαλούς πρόσβασης των μαθητών στο διαδίκτυο, η προβολή καλών πρακτικών, η παροχή οδηγιών, συμβουλών και η ευαισθητοποίηση εκπαιδευτικών, μαθητών και γονέων για θέματα ασφαλούς διαδικτύου.

Σας καλούμε να επισκεφθείτε τον Ενημερωτικό Κόμβο και να εγγραφείτε στην Ηλεκτρονική Κοινότητα και να συμμετάσχετε ενεργά.

Επικοινωνήστε μαζί μας internet-safety@sch.gr

Τι να κάνω για να ξεκινήσω;

Έχοντας ως σημείο αναφοράς τον δικτυακό τόπο [Ασφάλεια στο Διαδίκτυο](#) μπορείτε να ξεκινήσετε με τα παρακάτω άρθρα:

- Δημιουργία – διατήρηση ασφαλών ιστοσελίδων
- Αναζήτηση για εικόνες με ασφάλεια
- Χρήση εικόνων και βίντεο
- Ελαχιστοποίηση στην e-παρενόχληση
- Πνευματική ιδιοκτησία
- Ασφαλής και υπεύθυνη online συμπεριφορά για παιδιά και νέους

On line υλικό (κείμενο) που μπορείτε να συμβουλευτείτε:

- Συνοπτικοί οδηγοί για εκπαιδευτικούς και μαθητές
- Ο αναθεωρημένος οδηγός του εκπαιδευτικού για την Ασφάλεια των μαθητών του στο Διαδίκτυο
- Παίζω και μαθαίνω στο Διαδίκτυο (βιβλίο δραστηριοτήτων για 4-8 ετών)
- Ερωτήσεις/Απαντήσεις σχετικά με το φαινόμενο του κυβερνοεκφοβισμού
- Ερωτήσεις και απαντήσεις για τα διαδικτυακά παιχνίδια
- Ερωτήσεις/Απαντήσεις σχετικά με τον εθισμό στο Διαδίκτυο

Ενημερωθείτε σχετικά με το ισχύον πλαίσιο για τα προσωπικά δεδομένα:

- Τα προσωπικά σας δεδομένα και η προστασία τους
- Ενημέρωση μαθητών δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης σε θέματα προστασίας προσωπικών δεδομένων
- Ημέρα Προστασίας Δεδομένων: εγγύηση του δικαιώματος των πολιτών στην ιδιωτικότητα

Βίντεο και παρουσιάσεις (υλικό) που μπορείτε να χρησιμοποιήσετε ελεύθερα:

- «Οδύσσεια στο διαδίκτυο»
- Ασφάλεια στο Διαδίκτυο (animated)
- Πώς θα προστατέψω το παιδί μου από τις κακοτοπιές του διαδικτύου;
- Υλικό για ημερίδα ευαισθητοποίησης στο σχολείο
- «Το facebook στην τάξη: κρυμμένες ευκαιρίες και απειλές» – Ασφαλής χρήση, κίνδυνοι και εξάρτηση από το Διαδίκτυο: Ο ρόλος του σχολείου

Εκθέσεις – έρευνες:

- Απαιτούνται περαιτέρω ενέργειες για τη διασφάλιση των παιδιών μας
- Ψηφιακό θεματολόγιο: μια έρευνα αναδεικνύει τα ισχυρά και τα αδύνατα σημεία των προγραμμάτων γονικού ελέγχου
- Βασικά ευρήματα της έρευνας του Δικτύου EU Kids Online
- Αρκετά «ώριμοι» χρήστες του διαδικτύου τα ελληνόπουλα
- Έκθεση του δικτύου ΕΥΡΥΔΙΚΗ «Education on Online Safety»

Εξωτερικοί δικτυακοί τόποι:

- Insafe
- Safe Line
- SaferInternet.gr
- ΥποΣΤΗΡΙΖΩ 800 11 800 15
- Animated Ασφάλεια (e-yliko.gr)
- Άδειες Creative Commons
- Δίωξη Ηλεκτρονικού Εγκλήματος
- Νέοι και Προσωπικά Δεδομένα
- Αρχή Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων
- Πανευρωπαϊκό Δίκτυο EU Kids Online
- Cyberkids – Μία πρωτοβουλία για τους γονείς και τα παιδιά
- European Network and Information Security Agency (ENISA)
- Pan-European Game Information (PEGI)
- Υλικό στην Αγγλική γλώσσα από την ACMA - σειρά από παιχνίδια απευθυνόμενα σε μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες